Eltörölte Jézus a törvény átkát?[1]

Mi a „törvény átka”?

A „törvény átka” bibliai kifejezés, Mózestől származik.

Az Úr nem fog neki kegyelmezni. Nyomban fellobban az Úr haragja és indulata az ilyen [bűnös] ember ellen, és rászáll az e könyvben följegyzett minden átok. Az Úr eltörli nevét a földről. Az Úr kipusztítja Izrael törzsei közül, a szövetségnek e törvénykönyvben megírt átkai szerint. (MTörv 29,19-20)

További magyarázatot találunk Dánielnél:

Egész Izrael megszegte törvényedet, és elfordult tőled, hogy ne is hallja figyelmeztetésedet. Ezért zúdult ránk az átok és a fenyegetés, amely meg van írva Mózesnek, Isten szolgájának könyvében, mert továbbra is vétkeztünk ellene. (Dán 9,11)

A „törvény átka” tehát az Ószövetségben azt jelenti, hogy ha valaki bűnt követ el, azaz, megszegi a mózesi törvényt, akkor Isten különböző büntetéseket bocsát rá.

A törvény szó többjelentésű, bár ezek a jelentések hasonlóak. **Mózes törvényei** – 613 micna formájában – **Isten parancsaiként jelennek meg**, melléjük rögtön isteni büntetést és jutalmat is rendelnek. A jutalom nyilván annak jár, aki nem követ el bűnt. Erről részletesen olvashatunk a Tórában. (A törvény átka: *MTörv 28,14-56* Jutalmak a törvényt megtartóknak: *MTörv 28,1-14*) A büntetés súlyos. Egyetlen törvény be nem tartása is halált, betegséget és szegénységet vonhat maga után. Ha kiderül a bűnelkövetés, akkor ehhez jön még a világi hatóság büntetése, ami akár megkövezés is lehet.

Mit értünk általában a törvény fogalma alatt?

A törvény tágabb értelmezés szerint a jelenségek, folyamatok, történések általános szabályait jelenti. Ha a törvény általános fogalma nem ismert előttünk, javaslom „A magyar nyelv értelmező szótára” törvény szócikkét elolvasni, különös tekintettel a 7. pontra.

Itt most röviden csak annyit emelünk ki, hogy a törvény vonatkozhat a természetre, az emberre és a közösségekre (társadalmi tv.), vagy vonatkozhat a szellemi létre.

Az emberre, mint egyénre vonatkoznak a lelki élet, így pl. a gondolkodás és az érzelmek törvényei. A másik oldalról pedig a szellemi életnek a törvényei hatnak. Utalunk rá, hogy Biblia világlátása szerint az ember hármas egység: szellemből, lélekből és testből áll. *1Tesz 5,23* és *Zsid 4,12*)

A törvény megsértésének következménye

A törvények megsértése mindig következménnyel jár. **A törvény megsértése maga a bűn, hiszen amikor megsértünk egy törvényt, az Isten által létrehozott világrendet támadjuk.** Ennek

[1] Első megjelenés: www.szuzanyam.hu 2023.06.16. © Dr. Hegyi Ferenc

következménye a büntetés. Emberi mérce szerint: a bűnt elkövető bűnhődjön! **A valóságban azonban nagyon gyakran nem a bűnelkövető, hanem más bűnhődik.** Jézus ezzel tisztában volt. Irgalmasságának nem csak a szeretet, hanem az is oka volt, hogy világos, teljes ismerete volt arról, hogy a büntetés nem csak a bűnelkövetőt érinti.

Az egyik ilyen eset a házasságtörő asszony esete. Nem tudjuk (a Biblia erről nem ír), hogy azoknak, akik az asszonytól függtek, nem lett volna-e kifejezetten hátrányos az asszony elvesztése. Lehet az is, hogy gyermeke is volt. Lehet az is, hogy a férje is szerette, és a férjének még így, házasságtörőként is értékesebb volt, mintha nem lett volna.

A büntetés kihatása a vétlenekre - érdekes joggyakorlati példák

Megjegyezzük azt, hogy a világ joggyakorlatában érdekesen nyilvánult meg a büntetés meghatározása során az áttételes hatások figyelembevétele.

A két világháború közötti Magyarországon érdekes joggyakorlat alakult ki amiatt, hogy figyelembe vették azt, hogy az elkövetőre kirótt büntetés milyen hatással van a családjára és a helyi közösségre.

Példánk éppen az egyik nagyszerű Szűz Mária kegyhelyünk falujában történt.
Egy rossz természetű, összeférhetetlen férfi a feleségét kampóra akasztotta. Feltehetően hallott Jánosik kivégzéséről, és úgy gondolta, hogy az ő felesége is olyan gonosztevő, aki ezt érdemli. Persze, nem akarta úgy kampóra akasztani, mint Jánosikot, hogy átszúrja a testén a kampót, hanem a hátán a ruhájába akasztotta bele, és egy kötéllel felhúzta a gerendára az asszonyt. Ott lógott a szerencsétlen. Csakhogy ez a haragvó, dühös ember nem figyelt a részletekre. A kampó elcsúszott, és beleszúrt az asszony testébe. Szerencsére nagyobb baja nem lett. Az eset a csendőrök tudomására jutott.

Azt várná az ember, hogy kampóra akasztásért igen komoly büntetést szabnak ki. Ezzel szemben az történt, hogy megverték, és állandó csendőri felügyelet alá helyezték, de nem indítottak ellene bírósági eljárást. A mai ember értetlenül áll ezzel szemben, és arra gondol, hogy ez valami mutyi, falusi megvesztegetés. De nem, szó sincs róla, ez az akkor kialakult gyakorlatnak felelt meg.
A család számára óriási veszteség lett volna a férfinek akár kis időre való bebörtönzése is, hiszen az ő munkája nélkül a család nagy nyomorba dőlt volna. Ezt a helyzetet nagyon jól ismerték és értették annak idején. Úgy tűnik, hogy erre a problémára hatékony megoldást találtak, mert ha a családi állapotok nem is lettek idilliek, de a leszármazottjaik ma is élnek.

A másik szintén magyarországi példa. A kocsmai verekedések gyakoriak voltak. És nem csak a különböző etnikumok – mint például a sváb-magyar településeken a svábok és a magyarok között – hanem a magyarok is püfölték egymást. Gyakran rossz vége lett. Az is előfordult, hogy dühükben halálos sérülést is okoztak. Ha megnézzük az ilyen ügyekben született bírósági döntéseket, azt látjuk, hogy rendkívül ritkán szabtak ki egy évnél hosszabb börtönt. Ha valakinek már volt dolga a hatósággal garázdaság miatt, akkor kapott két évet. Ez mai szemmel nézve aránytalanul enyhe büntetésnek tűnik. Azt is tudni kell viszont, hogy az előre megfontolt emberölés esetén vagy az aljas okból elkövetett emberölés esetén *mindig* halálbüntetést szabtak ki.

A rendszerváltozás előtt az egyik szomszédos országban (a mai ottani jogot nem ismerem) az a jogelv volt érvényben, hogy minden bűnért bűnhődni kell. Ez önmagában elfogadhatónak tűnik, de a gyakorlatban ez igen furcsán nézett ki.

Ha történt egy gázolás, és az elkövető elmenekült a helyszínről, akkor az első autóvezetőt, aki megállt a gázolás színhelyén, hogy a törvények (és a lelkiismeret) szerint segítséget nyújtson, rendszerint bebörtönözték. Tudták ugyan, hogy nem ő a bűncselekmény elkövetője, de a bűnért bűnhődni kell valakinek – ezért elítélték azt, aki segítséget nyújtott. Ez a rendkívül visszatetsző joggyakorlat a középkorban is élt. Egyik formája az volt, hogy a királyfiak mellett bűnhődő gyereket tartottak. Őt verték meg, ha a királyfi rosszat követett el.

Megszüntette Jézus a „törvényt átkát”?

Jézus a zsidó törvényeket pontosan ismerte. A vallási megalapozást soha nem kifogásolta, a hozzá kapcsolódó joggyakorlattal viszont nem értett egyet. Ezt a cselekedeteiből ítélhetjük meg. Jézus a törvények egy részét nem tartotta fontosnak, bizonyos előírásokat viszont súlyosbított. Ezt a kérdéskört itt nem részletezzük. (Részletesebben olvashatunk róla a szerző „Jézus parancsai” című írásában.)

Most már válaszolhatunk a címben szereplő kérdésre. Jézus nem szüntette meg a törvény átkát, mert azt nem lehet megszüntetni. A cselekedeteinknek mindig vannak következményei. A bűnös cselekedeteknek pedig mindig vannak rossz következményei, éppen ezért tiltott az adott cselekedet.

Jézus nem a törvény átkát szüntette meg, hanem **megváltott minket a törvény átkától** (ld. *Gal 3,13a*)

Azt is látnunk kell, hogy Jézus nem a bűnt szüntette meg. Bűn addig lesz, amíg lesz ember a földön. A bűnnek pedig mindig lesz következménye – régi zsidó kifejezéssel – átka. Jézus nem a bűnt szüntette meg, hanem lehetővé tette, hogy megszabaduljunk annak következményeitől, az átoktól! **Jézus a bűnbocsánatot hozta el nekünk**.

Gyakran nem értjük, hogy mi a bűnbocsánat. Kívülről egy tisztán lelki/szellemi aktusnak tűnhet. Ennél azonban sokkal több! Jézus tudta ezt, amikor azt kérdezte: *Mi könnyebb? Azt mondani, hogy bocsánatot nyernek bűneid, vagy azt, hogy kelj föl és járj?* (Mt 9,5)

A bűnbocsánat elsődlegesen valóban szellemi síkon történik meg, ez azonban átterjed a lelkünkre és az anyagi létünkre is. Bonyolult és mély történés, sok vonatkozását ma sem értjük. Látnunk kell azonban, hogy a bűnbocsánat feltételekhez kötött!

a) A Jézusba vetett hit alapvető feltétel.

b) A bűnbánat, bűneink megvallása. (Ez ismert, nem részletezzük.)

c) Mások bűneinek megbocsátása. *(Mk 11,25)*

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy Jézus nem szüntette meg a törvény átkát, hanem megváltott tőle minket, a híveit. *(Gal 3,13a)*

A megváltás feltétele azonban a Jézusba vetett hit, és a parancsai szerinti élet.